

Inspektorati na Kosovu

Organizovanje i funkcionisanje

Sadržaj

1. Sažetak	4
2. Uvod	5
3. Uloga inspektorata u sprovođenju zakona	6
4. Broj i vrste inspektorata	7
5. Pravna osnova funkcionisanja inspektorata	8
6. Organizovanje i funkcionisanje inspektorata	9
6.1 Budžet i realizacija budžetskih prihoda	14
7. Podela nadležnosti i odgovornosti inspektorata centralnog i lokalnog nivoa	15
8. Saradnja između inspektorata	16
9. Nadzor rada inspektorata	17
10. Funkcionisanja inspektorata u zemljama regije	18
11. Zaključci i preporuke donesene na Konferenciji	20
12. Zaključci	22
13. Bibliografija	23
14. Prilozi	26

1. Sažetak

Inspektorati na Kosovu nemaju jedinstvenu zakonsku osnovu, na čijoj bi osnovi funkcionisali kao celina. Nekoliko njih je osnovano i uređeno zakonima, neki administrativnim uputstvima, dok neki odlukama. Kao rezultat toga, inspektorati centralnog nivoa su sastavni deo određeni institucija, uglavnom ministarstava i nezavisnih institucija.

U nastojanjima za unificiranje njihove zakonske osnove, Vlada Republike Kosova, u svom zakonodavnom programu za 2013 godinu je predviđala donošenje jedinstvenog zakona za sve inspektorate centralnog nivoa na Kosovu. Ali, nakon neuspeha da procesira N/zakona o inspektoratima, 27 decembra 2013, Vlada je usvojila N/zakona o inspektovanju, koji će se razmatrati u Skupštini u toku 2014 godine.

Pružanjem alternative u cilju pružanja alternative u pravcu ujedinjenja zakonske osnove i organizovanja inspektorata, institut GAP analiziraće način osnivanja, organizovanja i funkcionisanja inspektorata na Kosovu. Osim toga, GAP je posetio svaki inspektorat da bi jasnije shvatio funkcionisanje ovih inspektorata u praksi. Institut GAP smatra da N/zakona o inspektovanju procesiran Skupštini neće imati praktične efekte na rad inspektorata i kao sled ni povećanje nivoa sprovođenja zakona o kojima se angažiraju inspektorati. Prema tome, Zakon o inspektovanju ne može se smatrati zamena za Zakon o inspektoratima.

Aktuelno, svaki inspektorat ima svoju posebnu zakonsku osnovu. Kao posledica, u izostanku jedinstvenog pravnog akta koji bi služio kao zakonska osnova funkcionisanja i uređivanja hijerarhije, inspektorati funkcionišu kao posebni administrativni organi raspodeljeni po raznim institucijama. U praksi, ovaj način organizovanja izgleda da nije efikasan, prema tome, institut GAP je došao do zaključka da je potrebno da se raspravlja mogućnost o iniciranju posebnog zakona koji bi uredio zakonsku osnovu i organizovanje hijerarhije svih inspektorata na Kosovu. Takav zakon ojačao bi ulogu inspektorata, povećao bi njihovu odgovornost i imao bi direktan efekat u podizanju nivoa sprovođenja zakona.

2. Uvod

Inspektorati su posebni administrativni organi koji imaju značajnu ulogu u sprovođenju zakona. Isti se mogu smatrati dežurnim mehanizmima za nadzor sprovođenja zakona u praksi. U tom cilju, na Kosovu je osnovan određeni broj raznih inspektorata koji se staraju za sprovođenje zakona u oblastima koje pokrivaju. Ipak, sprovođenje zakona u praksi nije lako. Sprovođenje zakona zahteva od institucija da imaju jasan mandat, da su dobro organizovani i da su odgovorni za rad kojeg moraju da obavljaju.

Ovaj izveštaj ima za cilj da prikaže funkcionisanje i organizovanje inspektorata na Kosovu. Koja je uloga inspektorata? Koliko inspektorata ima na Kosovu? Koja je njihova zakonska osnova? Koliko su organizovani i kako funkcionišu u praksi? Koja je saradnja između njih? Koji je njihov pravni status i koliko se plaćaju inspektori? To su pitanja, odgovore na koje, institut GAP smatra da se daju na opštem pregledu funkcionisanja i organizovanja inspektorata na Kosovu.

Za ispunjavanje ovog cilja sa metodološkog aspekta, izradi ovog izveštaja su prethodile tri faze:

Prva faza je obuhvatila identifikaciju svih inspektorata i analize zakonske osnove za njihovo funkcionisanje. U tom cilju su razmatrani zakoni, ali i ostala pravna akta na kojima se zasniva odgovornost i funkcionisanje inspektorata. U ovoj fazi institut GAP je istraživao i zakonsku osnovu sa praksama funkcionisanja inspektorata u zemljama regije.

Nakon identifikacije inspektorata i njihove zakonske osnove, u drugoj fazi, institut GAP je održao susrete sa skoro svim rukovodiocima inspektorata centralnog nivoa. Ovi susreti su imali za cilj da se izbliza vidi način organizovanja i izazovi funkcionisanja u praksi tih inspektorata.

U trećoj fazi, da bi obezbedili sveobuhvatni osvrt funkcionisanja inspektorata, GAP je održao susrete i na lokalnom nivou. Ovi susreti su imali za cilj da obezbede osvrt „odozdo – prema gore” za organizovanje i funkcionisanje inspektorata i izazovima sa kojima se suočavaju u praksi inspektori lokalnog nivoa.

3. Uloga inspektorata u sprovođenju zakona

Izrada velikog broja zakona od kosovskih institucija kao nastojanja za izbegavanje zakonskih praznina i popune zakonskog okvira domaćim zakonodavstvom, izrađen je velik broj zakona, čije sprovođenje nije lako. Može se reći da dosta usvojenih zakona nisu dobili potrebnu pažnju, iako još nisu počeli sa sprovođenjem u praksi procesirano je sa predlogom za njihovu izmenu i dopunu.¹

Osim toga, donošenje zakona nije praćeno osnaživanjem mehanizama koji su odgovorni za njihovo sprovođenje u praksi. Prema tome, osnaživanje tih mehanizama mora se uvek uzeti veoma pažljivo. U tom smislu, zbog veoma značajne uloge koju imaju za sprovođenje zakona u praksi, osnaživanje inspektorata mora da bude jedan od prioriteta kosovskih institucija.

Na osnovu podataka obezbeđenih od instituta GAP, inspektorati su odgovorni za nadzor sprovođenja oko 140 zakona. Ti zakoni obuhvaćaju skoro sve oblasti društvenih delatnosti i pokrivaju celu teritoriju zemlje. Povećanje nivoa sprovođenja ovih zakona bilo bi od više strane društvene koristi. Sprovođenjem ovih zakona stvorile bi se bolje higijenski – sanitarni uslovi u našim institucijama, hrana bi bila sigurnija, otklonila bi se informalnost i država bi inkasirala više budžetskih sredstava, bilo bi više reda u urbanizmu i kosovska imovina koristila bi se racionalnije u skladu sa zakonskim standardima.

Inspektoratima je dato pravo da izriču ili da predlažu kaznene mere za subjekte koje krše ili ne sprovode zakone. Da bi bili sigurni da se svi tretiraju jednako pred zakonom, kao što se može videti u nastavku izveštaja, inspektorati se prostiru na svim nivoima institucionalnog organizovanja i pokrivaju celokupnu teritoriju zemlje.

---

¹ Od 72 Nacrta zakona koliko je predvidela Vlada R. Kosova da procesira u 2014. god., 14 su izmene i dopune postojećih zakona.

4. Broj i vrste inspektorata

Na Kosovu ne postoji jedinstveni pravni akt koji definiše broj i vrste inspektorata. U nedostatku tog akta, inspektorati su osnovani posebnim aktima i po potrebi. Iz tog razloga, iako su slični prema funkciji, isti se mogu naći sa različitim nazivima, kao što sledi: Izvršna tela inspektorata, divizije, direktorate, kancelarije, inspektorati itd. Isto tako, postoji različitost i po načinu organizovanja. U određenim slučajevima inspektorati funkcionišu samo na centralnom nivou, dok u određenim slučajevima funkcionišu i na regionalnom i lokalnom nivou, a u ostalim slučajevima postoje inspektorati na tri nivoa.

Ako se analizira zakonska osnova osnivanja i organizovanja inspektorata, primećuje se tendenciju centralizacije nadležnosti u oblasti inspektovanja (inspektorat tržišta i sanitarni, itd). Na centralnom nivou to omogućava efikasnije funkcionisanje inspektorata i povećanje nivoa sprovođenja zakona. To se obrazlaže činjenicom da inspektori ne mogu biti uticani od mogućih veza sa subjektima koje trebaju inspektovati. Međutim, sa ugla viđenja lokalnog nivoa, lišavanje lokalnog nivoa od te odgovornosti, osim što je suprotno nadležnostima koji se daju zakonom o lokalnoj samoupravi smanjuje i novo efikasnosti funkcionisanja inspektorata i kao posledica sprovođenja zakona. To se obrazlaže sa činjenicom da su lokalne institucije bliže subjektima o kojima se trebaju starati i bolje poznaju realnost na terenu².

U praksi, nezavisno od zakonskih opredeljenja, lokalni inspektori nastavljaju da funkcionišu unutar opštinskih direktorata inspekcije, plaćaju se od opština i polažu račune samo lokalnom nivou.³ Nakon usvajanja zakona koji centraliziraju njihove nadležnosti, inspektorat tržišta i Agencija hrane i veterine (AHV) kao rešenje su zamislili potpisivanje Memoranduma razumevanja sa opštinama kako bi se omogućilo njihovim inspektorima da koriste opštinske asete, ali da odgovaraju samo centralnom nivou. U praksi to nije funkcionisalo. Na Kosovu funkcionišu preko 20 inspekto-

² Bujar Nerjovaj, direktor, i Fadil Hoxhaj, pravni koordinator opštinske inspekcije Prizren.

³ Zakonom br. 03/L-181 o inspektoratu i nadzoru tržišta, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-186 o inspektoratu tržišta od 2010, opštinski tržišni inspektori prelaze na na nadležnost centralnog nivoa. Po ovom Zakonu isti odgovaraju samo hijerarhiji inspektorata tržišta.

rata, sa tendencijama povećanja tog broja, zbog potrebe efektivnijeg rada. U svim ovim institucijama radi preko 800 inspektora.

Sa najvećim brojem inspektora vodi Poreska administracija Kosova (PAK). Sa oko 300 inspektora, sledi AHV sa 164 inspektora i Inspektorat tržišta sa 82 inspektora. Za rukovodioce određenih inspektorata sa kojima je kontaktirao institut GAP, aktuelni broj inspektora je nedovoljan. Prema tome ako se želi povećanje rada inspektora i nivo sprovođenja zakona mora se naći zakonska i finansijska mogućnost za povećanje broja inspektora.⁴

5. Pravna osnova funkcionisanja inspektorata

Ustav Republike Kosova samo u dva slučajeva ističe pitanje inspektorata i inspektovanja, u slučaju imenovanja glavnog inspektora Kosovske agencije za inteligenciju i davanja odgovornosti Sudskom savetu Kosova za obavljanje sudskog inspektovanja.⁵

Obzirom, da Ustavom nije specifikovano i nema posebnog zakona ili specifičnog koda koji uređuje rad Inspektorata, kao zakonska osnova funkcionisanja inspektorata služe akta njihovog osnivanja ili pravilnici i posebna administrativna uputstva koja su proizišla iz akta osnivanja. U tom smislu postoje inspektorati koji imaju svoju zakonsku osnovu na posebnom zakonu, inspektorati koji se zasnivaju na administrativnim uputstvima ili inspektorati koji se zasnivaju na odlukama osnivačkih organa, kao što je slučaj sa Inspektoratom korektivne službe Kosova, osnovane odlukom ministra.

Za većinu inspektorata, zakonske nadležnosti i odgovornosti su definisane zakonskim aktima, dok njihovo organizovanje i funkcionisanje

---

4 Vidi tabelu u prilogu o br. Inspektorata, instituciju u čijem sklopu radi, br. inspektora, koeficijenti inspektora i način njihovog organizovanja.

5 U članu 84.21. Ustav R. Kosova daje pravo Presidentu Kosova da u konsultaciju sa Premijerom imenuje Generalnog inspektora AKI-a, dok prema članu 108.5. Sudski savet Kosova je nadležan za sudsku inspekciju. Ali zbog specifične prirode ovih dve institucije, pitanje njihovih inspektorat nije sastavni deo ovog istraživanja.

sanje specifično se uređuje administrativnim uputstvima ili unutrašnjim pravilnicima samih inspektorata. Postoje slučajevi kao što je slučaj sa Inspektoratom rada gde je jedina osnova Zakon o inspektoratu rada, koji u celini predviđa sve aspekte organizovanja i odgovornosti inspektorata na svim nivoima. Dok, na opštinskom nivou, organizovanje inspektorata je uređeno ili pravilnikom za organizovanje opštinske administracije. Ipak, u praksi, ne baš uvek inspektorati funkcionišu na način predviđen zakonskim aktima. Čak, imamo slučaj kada je zakonom predviđeno osnivanje inspektorata, ali isti nikada nije funkcionisao.⁶

Ovaj način funkcionisanja, prema većini rukovodioca inspektorata, na centralnom i lokalnom nivou nije se pokazao adekvatnim i zato se mora razmatrati mogućnost iniciranja procedura za donošenje posebnog zakonskog akta koji bi služio kao bazični zakon za funkcionisanje svih inspektorata.

6. Organizovanje i funkcionisanje inspektorata

Ne postoji jedinstvena formula koja definiše način organizovanja inspektorata. Svaki inspektorat ima svoj način organizovanja definisan bilo zakonom ili podzakonskim aktima donesenih od institucije u čijem sklopu funkcionišu. Prema tome, u praksi, inspektorati se razlikuju po nazivu ali i prema teritorijalnom organizovanju.

Ako se analizira pravosnažno zakonodavstvo i funkcionisanje u praksi, kao što se može primetiti sa tabela i priloga ovog izveštaja naići ćemo na nekoliko načina organizovanja:

Izvršno telo, divizija, departman ili uprava inspektorata u sklopu ministarstva (Inspektorat rada, prosvete, energetike), Kancelarija inspektorata ili Kancelarija generalnog inspektora u sklopu Agencije (Inspektorat za šume, AHV, AME, ARC);

---

⁶ 2006.god., Zakonom je osnivan Inspektorat građevinskih produkata, bilo je predviđeno da isti funkcioniše u sklopu MTI, ali nikada nije osnivan. Ali, Odlukom Premijera, Odeljenje izgradnje koja je bila u MTI prešla kod MZŠSP. Ostao je samo 1 inspektor za građ. produkte, kao deo sektora opšte sigurnosti produkata u inspektoratu tržišta.

Nezavisni inspektorat u sklopu ministarstva (policijski inspektorat);
Inspektori (Autoritet civilne avijacije ACA) i PAK.

Međutim, u smislu institucionalne hijerarhije inspektorate možemo kategorizovati na dva nivoa:

Inspektorati centralnog nivoa,

Inspektorati lokalnog nivoa.

Za dalje raščlanjavanje funkcionisanja inspektorata, inspektorati centralnog nivoa, prema teritoriji koju pokrivaju možemo grupisati na:

Inspektorati koji funkcionišu samo na centralnom nivou;

Inspektorati koji osim centralnog funkcionišu i sa regionalnim kancelarijama;

Inspektorati koji osim centralnog i regionalnog pokrivaju i lokalni nivo.

Na lokalnom ili opštinskom nivou funkcionišu direktorati inspekcije.⁷ Ovi direktorati funkcionišu kao sastavni deo opštinskih vlasti i okupljaju skoro sve opštinske inspektore.⁸ Izmenama i dopunama Zakona o Inspektoratu tržišta i Zakona o Agenciji hrane i veterine, odgovornosti ovih direktorata su sužene iz razloga jer tržišni i sanitarni inspektori prelaze na nadležnost centralnog nivoa. Ipak, u praksi, ovi inspektorati nastavljaju da funkcionišu kao što su funkcionisali pre zakonskih izmena i da su bili odgovorni samo opštinskim institucijama. Sa ugla viđenja opština, tendencije centralizovanja inspektorata nisu mnogo funkcionalne. Prema njima, ova vrsta centralizacije može biti suprotna Zakonu o lokalnoj samoupravi, gde odgovornost za funkcionisanje zakona na lokalnom nivou spada na opštinske institucije.⁹

Ne postoji jedinstveni model što se tiče strukture inspektorata. Svaki inspektorat ima posebnu strukturu zasnovanu na Zakonu ili unutrašnjim pravilnikom za njihovo organizovanje. Imaju posebne nazive, broj i prostiranje u zavisnosti od svojih nadležnosti i odgovornosti. Inspektorati se smatraju administrativnim organa i u većini slučajeva odgovaraju svojim administrativno pretpostavljenima. Nezavisno od sedišta, struktura inspektorata je prostirana na svim nivoima i odgovorna je da vodi računa o

7 Do 2013. i Opština Uroševac u sklopu izvršne ekipe je imala Direktorat inspekcije, ali statusnim izmenama na zadnjoj sednici saziva Skupštine opštine, odlučeno je da se rasformiše taj Direktorat i inspektori su raspoređeni u ostalim opštinskim direktoratomima.

8 Na opštinskom nivou, inspektori za zaštitu od požara, nisu u sklopu Direktorata inspekcije.

9 Fadil Hoxhaj, pravni koordinator opštinske inspekcije – Prizren

sprovođenju zakona na celoj teritoriji Kosova.

Pravosnažni zakoni ne predviđaju poseban tretman inspektora. Prema tome, svi inspektori spadaju u kategoriju civilnih službenika. Zato, regrutovanje, plate i njihov tretman se vrši na osnovu odredbi Zakona o civilnoj službi. Izuzetak ovih pravila je kod određenih inspektorata koji osim osnovnih plata dobijaju nadoknadu i za opasnost na poslu, kao što je slučaj Inspektorata Autoriteta civilne avijacije koji se plaćaju na osnovu posebne šeme, odobrene od Ministarstva za finansije. Što se profesionalne spremlje inspektora tiče, njihovo obrazovanje mora da odgovara oblastima koje pokriva inspektorat. Ipak, u praksi, posebno na lokalnom nivou, značajan broj inspektora ima samo srednju stručnu spremu. Smatra se da je razlog toga nizak nivo plate koji ne privlači profesionalce da rade kao inspektori. Direktori inspektorata u opštinama koje je posetio Institut GAP mišljenja su da je neophodno povećanje plata lokalnih inspektora da bi se povećala efikasnost njihovog rada.¹⁰

Iz razloga da se inspektori smatraju civilnim službenicima, izuzev inspektora BSK-a i inspektora KAI-a njihove plate se baziraju na jedinstven sistem koeficijenata civilnih službenika. Ipak, to ne znači da se svi inspektori jednako tretiraju što se plate tiče. Osim plate, određen broj inspektora dobijaju i dodatak na „opasnost“ ili dodatna sredstva iz Fonda za kadrove.¹¹

Prema rukovodiocima inspektorata visina plate na osnovu koeficijenta je uslovljena nivoom školovanja i performancije samih inspektora. Najnezadovoljniji u tom smislu se smatraju lokalni inspektori koji funkcionišu u sklopu opštinskih institucija. Većina njih, plaćeni su prema koeficijentu 6 ili 308.82 evra bruto bez drugih beneficija. Smatra se da to može uticati na motivaciju i efikasnost rada tih inspektora, kao i za stvaranje ne službenih odnosa između inspektora i subjekata koje oni inspektiraju, što utiče na izbegavanje sprovođenja zakona.¹²

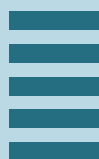
10 Valon Shefkriu, v.d. Opštinskog direktora Inspekcije – Gnjilane; Opštinski direktori: Bujar Nejovaj, – Prizren i Naim Hajra, – Mitrovica.

11 Fond za kadrove Vlada je usvojila decembra 2008 i odnosi se na čuvanje položaja/ deficitarnis veština u javnim službama. Deficitarni položaji se plaćaju većom platama u skali od 800 do 1800 € mesečno. Odluka Vlade 02/48 od 24.12.2008: http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Vendimet_e_Mbledhjes_se_48-te_te_Qeverise_se_Republikes_se_Kosoves_2009.pdf

12 Naim Hajra, direktor opštinske inspekcije – Mitrovica.

ZAKONI, NADGLEDANJE SPROVOĐENJA ČIJA ODGOVORNOST JE INSPEKTORATA

- Inspektori poreske administracije
- Inspektorat zdravlja
- Inspektorat tržišta
- Inspektorat za nadzor korektivnih institucija
- Izvršni organ Inspektorata rada
- Inspektorat životne sredine
- Inspektorat Ministarstva infrastrukture
- Inspektorat rudarstva
- Inspektorat energetike

5

Inspekcija
za šume

3

Kancelarija
glavnog
inspektora
(Agencija za
upravljanje
emergenci-
jama)

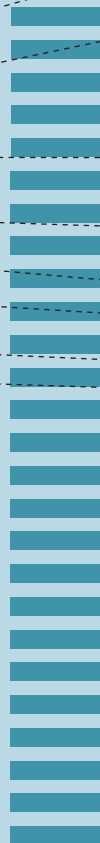
7

Inspektorat,
Agencija
civilnog
registra

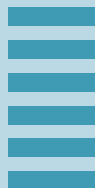
2

Inspektorat
farmacije,
medicinskih
proizvoda i
opreme

26

Inspektorat
AHV

6

Inspekcija
prosvete

1

Inspektori
civilnog
autoriteta
avijacije

7

Inspektorat
energetike

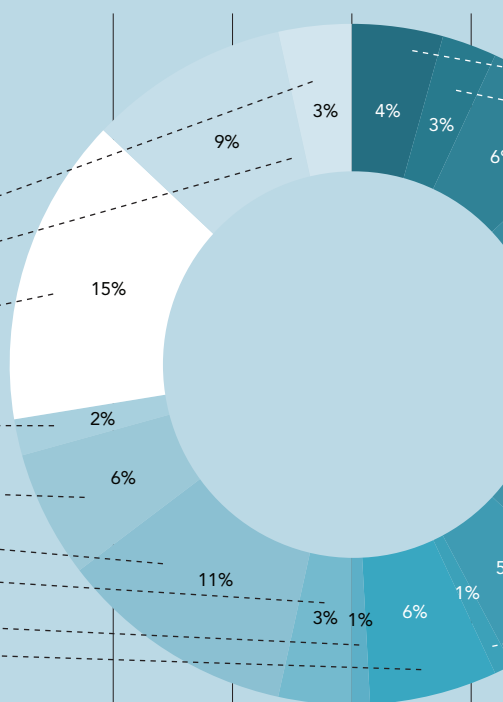

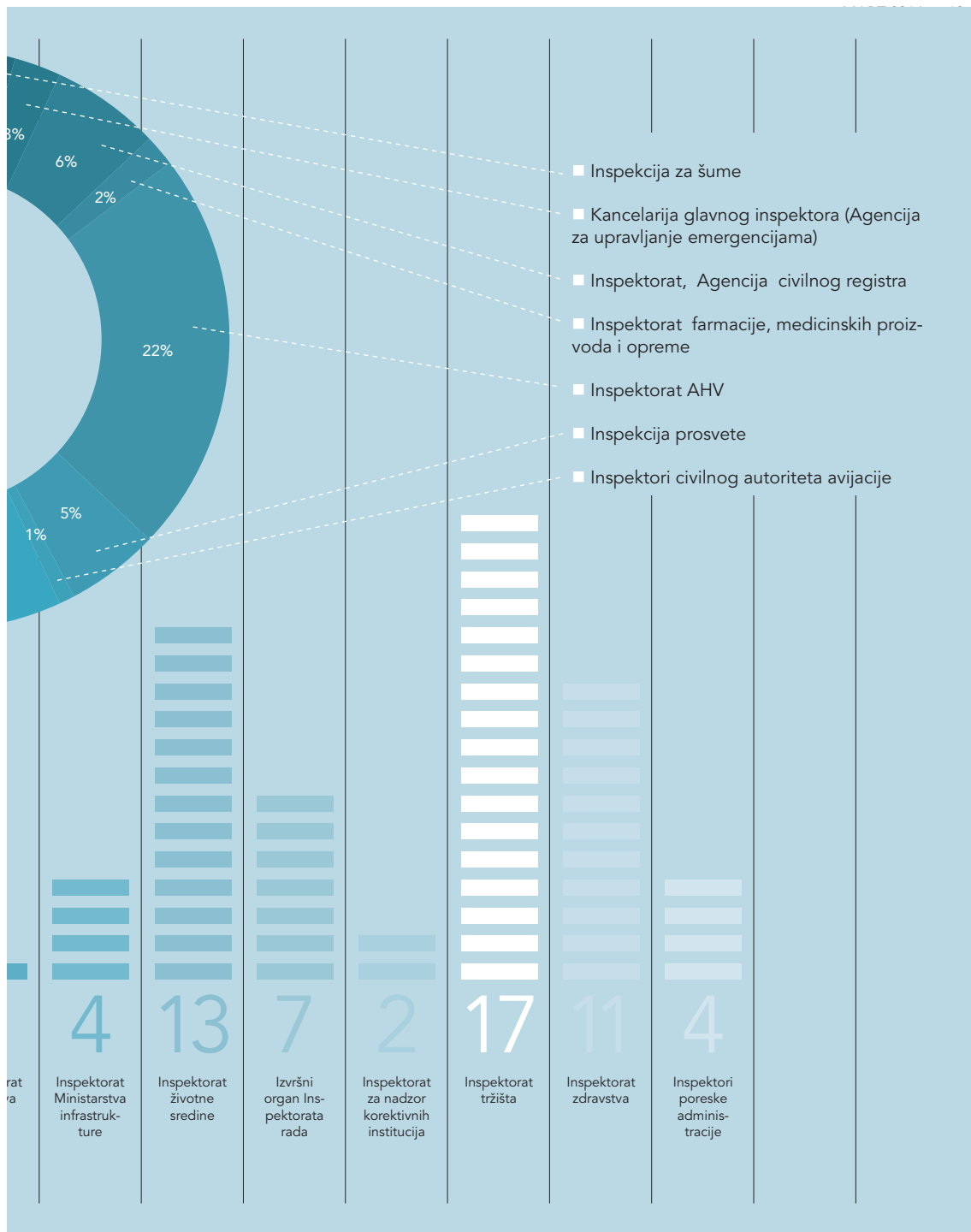
1

Inspektorat
rudarstva

Ins
Mi
in

Da bi to bilo jasno u prilogu izveštaju prikazane su plate inspektora svakog inspektorata i njihov pravni status.

6.1 Budžet i realizacija budžetskih prihoda

Obzirom, da inspektorati funkcionišu unutar struktura najviših institucija isti ne predstavljaju posebne budžetske organizacije. Budžetska sredstva koje inspektorati troše su u budžetskim linijama organizacija ili institucija u čijem sklopu funkcionišu.

Iako ne predstavljaju posebne budžetske organizacije i njihova primarna funkcija nije stvaranje budžeta već je sprovođenje zakona, neki od inspektorata inkasiraju budžetske prihode. Inkasiranje se vrši uglavnom putem novčanih kazni subjektima koji krše zakon ili izdavanjem licencijskih dozvola za rad. U praksi inkasiranje prihoda nije lak jer se u većini slučajeva ne vrši direktno. Inspektori, izuzev niskih mandatnih kazni koje se računaju kao mera za ispravljanje ponašanja poslovnih subjekata, nemaju pravo inkasiranja budžetskih prihoda. Oni samo pripremaju proces, dok izvršenje predmeta je odgovornost sudova. Ovaj način funkcionisanja nije se pokazao efikasnim, zbog velikog broja predmeta i sudovi ne uspevaju da tretiraju te predmete i kao posledica toga, nakon dvogodišnjeg perioda zastarevaju se i otpisuju. Smatra se da samo u Osnovnom sudu Mitrovice, direktorat inspekcije opštine Mitrovica je poslao oko 3000 predmeta, koji se blagovremeno ne mogu razmatrati i nakon isteka dvogodišnjeg roka, očekuje se da idu u zastaru.¹³

Ipak, sa aspekta prihoda, uloga inspektorata je više kao vrsta dežurstva koja vodi računa da se obaveze prema državi obavljaju na osnovu zakona. U tom smislu, među inspektorima sa najvišim uticajem trebali bi biti inspektori Poreske administracije Kosova, čija je odgovornost da obezbede da poslovni subjekti izvršavaju svoje obaveze prema odredbama zakona.

---

¹³ Naim Hajra, Direktor opštinske inspekcije -Mitrovica.

7. Podela nadležnosti i odgovornosti inspektorata centralnog i lokalnog nivoa

Sa zakonskog aspekta, ne primećuju se velike nejasnoće koje uzrokuju konflikte o nadležnostima između centralnog i lokalnog nivoa. Svaki inspektorat ima definisane odgovornosti i nadležnosti u sklopu sa zakonom ili aktima kojima su osnovani. Po zakonu, određeni inspektorati funkcionišu samo na centralnom nivou i nema konflikta nadležnosti sa lokalnim nivoom.

Ipak, iako su zakoni jasni, inspektorati koji se prostiru i na lokalnom nivou, u praksi imaju probleme funkcionisanja, posebno u vezi odgovornosti i izveštavanja. Takav je Inspektorat tržišta i Inspektorat AHV-a, koji prema zadnjim izmenama i dopunama su centralizovani i svi opštinski inspektori prelaze na odgovornost centralnog nivoa. Nezavisno od zakonskih opredeljenja, lokalni inspektori tržišta i AHV-a, nastavljaju da funkcionišu u sklopu opština, plaćaju se iz opštinskih budžeta i odgovaraju samo opštinskim institucijama. Prema rukovodiocima ovog inspektorata ovo je stanje stvoreno zbog finansijske nemogućnosti za izgradnju posebne infrastrukture samo za njihove inspektore. Za olakšavanje ove saradnje, ovi inspektorati, kao privremeno rešenje su našli potpisivanje memoranduma razumevanja sa opštinama, gde se opštine slažu da dozvole da i dalje inspektori tržišta koriste opštinske asete za svoj rad, dok odgovaraju samo centralnom nivou.¹⁴ U praksi, i ovo rešenje nije se pokazalo funkcionalnim i ti inspektori nastavljaju da funkcionišu kao i ranije. Sa problemima takve prirode u praksi suočava se i Inspektorat prosvete, koji je zakonski nadležan za inspektovanje i na opštinskom nivou, ali opštine se ustručavaju da budu podređene ovom inspektoratu.¹⁵

¹⁴ Priština, Lipljan, Podujevo i Istok odbili su potpisivanje Memoranduma.

¹⁵ Prema Defrima Gašija, direktora Odeljenja inspekcije MONT-a opštine se ustručavaju da poštuju nadležnosti inspektora MONT-a, jer lokalno je osoblje politizovano i nije meritorno zaposleno.

8. Saradnja između inspektorata

Ne postoji poseban pravni akt koji uređuje saradnju između inspektorata. Ipak, u praksi mnogo inspektorata imaju potrebu za saradnju da obavljaju svoj posao. Posebno, je potrebna saradnja između inspektorata koji pokrivaju približne oblasti, kao što su: Inspektorat zdravstva sa Inspektoratom za farmaceutske proizvode i medicinsku opremu ili sa Inspektoratom AHV. Osim slučaja saradnje Inspektorata energetike i Inspektorata tržišta koje je uređeno administrativnim uputstvom i Inspektorata rada sa Inspektoratom PAK-a koji se zasniva na Memorandumu razumevanja, saradnja između ostalih inspektorata nije formalna. UU praksi, saradnja se realizuje prema slučajevima i zavisi od volje ili odnosa kojeg su izgradili rukovodioci inspektorata. Prema većini rukovodioca inspektorata koje je GAP intervjuisao, nema međusobnih problema u saradnji. Ali ima i slučajeva, kao što je slučaj između inspektorata rudnika i minerala sa Inspektoratom za životnu sredinu gde ima problema u saradnji, gde čak inspektori inspektorata međusobno se smatraju više kao preprekom za ispunjavanje njihovih obaveza. Bolja koordinacija inspektorata je moguća i otkloniće slučajeve da se poslovni subjekat suočava uzastopnim inspektovanjima, od raznih inspektora, što se dešava u praksi, i može stvarati utisak kao da su državne institucije namerno stavile pod pritiskom taj poslovni subjekat. Smatra se da je ovaj način funkcionisanja štetio imidžu inspektorata, stvaranjem percepcije da su inspektorati samo kazneni mehanizmi, ali ne i u funkciji sprovođenja zakona i da obezbede povoljnu sredinu za delokrug rada svih poslovnih subjekata. Prema tome, potrebno je pronalaženje mehanizama koji uređuje način saradnje i koordinacije inspektorata. Bilo bi korisno da se osim boljeg koordiniranja preduzme i medijska kampanja u cilju poboljšanja imidža inspektorata.¹⁶ U tom smislu, specifičan je slučaj kada je Vlada Kosova donela odluku za osnivanje Inspektorata carine i poreske administracije kao mehanizam koji se očekuje da će pokriti zajedničku oblast ovih dveju različitih institucija.¹⁷

16 Naim Hajra, Direktor opštinske inspekcije – Mitrovica.

17 Odluka Vlade br. 01/159 od 03.12.2013.

9. Nadzor rada inspektorata

Što se tiče pitanja monitorisanja rada inspektorata, ne postoji poseban mehanizam za njihov nadzor. U praksi, inspektorati polažu račune samo putem redovnih izveštavanja, koji skoro u svim slučajevima predstavljaju više statistike nego što prikazuju nivo sprovođenja zakona u njihovim nadležnostima. U izveštajima inspektorata ne primećuje se analiza koja bi ocenila efekte njihovog rada u povećanju sprovođenja zakona ili identifikovanja problema koji se trebaju adresirati od dotičnih institucija.

Do sada, izvršni organi zemlje nisu pokazali veliku privrženost za nadzor rada inspektorata i za povećanje nivoa sprovođenja zakona u praksi. Ne postoji, nijedan javni izveštaj Vlade koji je namenjen radu inspektorata i nivou sprovođenja zakona. Dok, Skupština Kosova se zadovoljila nadzorom samo nekih od zakona, ali izuzev Policijskog inspektorata, nije imala u fokusu nadzor rada inspektorata kao značajnih mehanizama za sprovođenje zakona. Skupština Kosova ima ovlasti da putem parlamentarnih komisija traži odgovornost od izvršnih vlasti za nivo sprovođenja pravosnažnih zakona.¹⁸ Prema tome, imajući u obzir nemogućnost Skupštine da preduzima nadzorne aktivnosti za svaki usvojeni zakon, koncentrisanje na nadzor rada inspektorata imao bi veći efekat jer inspektorati su odgovorni za sprovođenje većeg broja zakona, upoređeno sa dosadašnjom praksom, gde se skupštinske komisije koncentrišu na nadzor samo dva zakona u jednoj kalendarskoj godini. Ohrabrujućim se može smatrati činjenica da u ovoj godini, tri parlamentarne komisije su predvidela nadzorne aktivnosti za inspektorate iz njihovog delokruga rada.¹⁹

---

18 Na osnovu člana 73 Poslovnika Skupštine, skupštinske komisije nadgledaju sprovođenje zakona i predviđa da resorno ministarstvo izveštava funkcionalnu komisiju o sprovođenju zakona najmanje jedan put godišnje. Praktički se to još nije desilo. Ima slučajeve kada ministri i po nekoliko puta za redom odbijaju da se pojave u komisijama i ako su uredno pozvani da izveštavaju.

19 Komisija za ekonomski razvoj, infrastrukturu, trgovinu i industriju; Komisija za poljoprivredu šumarstvo i...; i Komisija za unutrašnje poslove, sigurnost i nadzor BSK-a u svojim god. planovima rad a za 2014. god. obuhvatili su i nadzor inspektorata iz svojih delokruga rada.

10. Funkcionisanja inspektorata u zemljama regije

Za ciljeve ovog izveštaja istraživano je organizovanje i funkcionisanje inspektorata u Albaniji, Hrvatskoj, Makedoniji, Crnu Goru i Bosnu i Hercegovinu.

Albanija u zadnjim godinama je preduzela inicijative za reorganizovanje i koordinaciju inspektorata svih nivoa. U tom cilju je u 2011 godini donesen Zakon br. 10433 o inspektovanju u Republici Albaniji. Osim opštinskih načela inspektovanja, ovim zakonom u Albaniji je osnovan i centralni inspektorat koji osim ostalog je nadležan i za koordinaciju i podršku delatnosti inspektorata svih nivoa. Centralni inspektorat je posebna budžetska organizacija i direktno je podređena premijeru, koji ima pravo imenovanja rukovodioca ili glavnog inspektora. U organizacionom smislu, centralni inspektorat nalazi se na čelu hijerarhije i prema zakonu, inspektorati svih nivoa, osim institucionalnog nivoa gde funkcionišu, obavezni su da izveštavaju i centralni inspektorat koji potom izrađuje opšti izveštaj o inspekciji za Vladu Albanije. Osim koordinacije rada inspektorata, centralni inspektorat ima pravo nadzora inspektorata i u slučaju konstatacije kršenja predlaže disciplinske mere. Centralni inspektorat ima značajnu ulogu i u kadrovskom smislu, odgovoran je i za usvajanje programa koji imaju za cilj profesionalno uzdizanje inspektora i izrađuje pravila i kriterije za ocenu rada inspektora. U tom smislu, centralni inspektorat organizuje početna i periodična testiranja inspektorata svih nivoa. Sa pravnog aspekta, kao i na Kosovu, inspektori podležu pravilima civilne službe.²⁰ U organizacionom i funkcionalnom aspektu, u Albaniji su osnovani i državni inspektorati za posebne oblasti koji funkcionišu u sklopu ministarstva.²¹

Slično sa Albanijom, što se hijerarhije tiče, inspektorati su regulisani i u Hrvatskoj. U decembru 1997 Hrvatska je zakonskim aktom osnovala Državni inspektorat kao centralni administrativni organ koji je odgovoran za inspektovanje. Na čelu ovog inspektorata se nalazi glavni inspektor

20 Detaljne informacije, kao i unutrašnje pravilnike Centralnog inspektorata R. Albanije naćete: <http://www.inspektoratiqendror.gov.al/> (posetili smo 10.02.2014)

21 Informacije o bilo kom inspektoratu naćete: <http://www.inspektoratiqendror.gov.al/>

kojeg imenuje Vlada Republike **Hrvatske**, koji ima zamenika i asistente zadužene zadacima upravljanja posebnim sektorima kao što su: nadzor u oblasti roba i usluga; u oblasti rada i sigurnosti u radu; električne inženjerije; rudnike i opreme pod pritiskom itd. Za pružanje efikasnih usluga, državni inspektorat je organizovan u pet regionalnih jedinica: Zagreb, Split, Rijeka, Osijek i Varaždinu, koji se razgranaju u svim županijama Hrvatske. Da bi bili sigurni da su odluke inspektora zakonite, a ne arbitrarne, Hrvatska priznaje pravo apela na rešenja inspektora. U tom cilju je formirana, Komisija za žalbe kao poseban organ koji razmatra žalbe na odlukama i rešenjima inspektora. Članove ove Komisije direktno imenuje Vlada. Da bi se omogućila inspeksijska delatnost, inspektori se snabdevaju posebnim karticama kojima se dokazuje nadležnost za obavljanje inspekcije. Hrvatski zakon dozvoljava inspektorima da osim razmatranja dokumentacije, u cilju dokaza fotografišu ili prave filmske snimke u svim prostorijama i za sva lica koja su subjekat inspekcije.²²

Za razliku od Albanije i Hrvatske, **Makedonija** je usvojila samo model državnih inspektorata na ministarskom nivou. U Makedoniji funkcionišu najmanje sedam državnih inspektorata ministarskog nivoa: 1. Državni inspektorat rada (u sklopu Ministarstva za rad i socijalnu politiku); 2. Državni inspektorat prosvete (Ministarstvo za prosvetu i nauku); 3. Državni inspektorat poljoprivrede i Državni inspektorat šuma i lovstva (Ministarstvo poljoprivrede, šuma i snabdevanja vodom); 4. Državni inspektorat zdravstva i sanitarni (Ministarstvo zdravstva); 5. Državni inspektorat administracije (Ministarstvo pravde); 6. Državni inspektorat za razmenu sa inostranstvom (Ministarstvo finansija) i 7. Državni inspektorat tržišta (Ministarstvo privrede).²³

Svaki inspektorat ima svoju zakonsku osnovu i za svoj rad odgovara dotičnom ministarstvu, u čijem sklopu funkcioniše.

U **Crnoj Gori**, funkcioniše Direktorat inspekcija, što se smatra nezavisnim administrativnim organom. Ovaj direktorat je organizovan u tri sektora: 1. Sektor za zaštitu privrede i tržišta, igara i javnih nabavki; 2.

²² Više informacija o Državnom inspektoratu R. Hrvatske naćićete: <http://www.inspektorat.hr> (posetili smo 10.02.2014)

²³ U <http://vlada.mk/?q=node/355&language=en-gb> i linkovi dotičnih ministarstva sadrže više informacija o zakonskoj osnovi i funkcionisanju inspektorata (posetili smo 10.02.2014).

Sektor za zaštitu zdravlja i bezbednost ljudi, životinjama biljaka i šuma; i 3. Sektor za zaštitu životne sredine i prostora. U sklopu ovih sektora funkcionišu 23 odeljenja koja pokrivaju posebne oblasti. Osim ovih sektora u sklopu tog direktorata funkcioniše i pravni sektor iz oblasti inspekcije, planiranja ljudskih resursa i IT, kao i tri posebna odeljenja: Odeljenje za međunarodnu saradnju, Odeljenje za unutrašnju reviziju i Odeljenje za finansije. Na čelu direktorata je direktor koji za svaki sektor ima po jednog asistenta.²⁴

Karakter državnog organizovanja **Bosne i Hercegovine** je uticao da i inspektorati budu drugačije organizovani u odnosu sa ostalim zemljama regije. U BiH, inspektorati su organizovani na nivou entiteta: Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Okrug Brčko. Na saveznom nivou Bosna je osnovala saveznu administraciju po pitanju inspekcije. Ova institucija funkcioniše na nivou departmana u sklopu savezne vlade i za izvršenje svojih inspeksijskih zadataka je organizovan u 10 inspektorata koji pokrivaju posebne oblasti: 1. Inspektorat tržišta i turizma; 2. Sanitarni inspektorat, zdravlja i farmaceutski; 3. Inspektorat rada; 4. Inspektorat urbanizma i životne sredine; 5. Inspektorat za saobraćaj; 6. Inspektorat poljoprivrede; 7. Inspektorat šuma; 8. Inspektorat voda; 9. Inspektorat veterine; 10. Tehnički inspektorat. Saveznu administraciju za inspekciju vodi direktor.²⁵

11. Zaključci i preporuke donesene na Konferenciji²⁶

1. Nzakona o inspekcijama usvojen od Vlade 27. decembra 2013 godine neće imati neki pozitivan efekat na rad inspektorata, samo će ometati rad inspektora na terenu. Posebno se ističu odredbe Zakona koje obavezuju

²⁴ <http://www.uip.gov.me/inspekcije> web sajt gde se nalaze detaljne informacije (posetili smo 11.02.2014)

²⁵ http://www.fbihvlada.gov.ba/english/uprave/feder_uprava_inspekcija.php (posetili smo 11.02.2014)

²⁶ Konferencija je održana 04. marta 2014 godine na kojoj su prisustvovali svi inspektorati sa centralnog i lokalnog nivoa. Na ovoj Konferenciji je prezentovan izveštaj u formi nacрта o inspektorima na Kosovu: organizovanje i funkcionisanje.

inspektorate da informišu subjekte pre nego što se podvrgnu inspekciji;

2. Nzakona o inspekcijama nije zamena Nzakona predviđen da bude izrađen od Vlade u Zakonodavnom programu za 2013 godinu;

3. Inspektorati se trebaju osnovati jedinstvenim zakonom, kako bi postojala unifikacija kada je u pitanju organizovanje inspektora na centralnom nivou. U tom aspektu, prisutni su se nekoliko puta referisali primeru regulisanja inspektorata u Hrvatskoj;

4. Zakon o inspektoratima bi unificirao zakonsku osnovu i organizovanje inspektorata donoseći ih od ministarstava i organizovano u formi sektorijalnih departmana u agenciju koja bi bila rukovođena od glavnog inspektora koji direktno izveštava premijeru;

5. Nekoliko inspektorata je u procesu osnivanja elektronske databaze u kojoj će se sakupljati podaci o inspekcijama, to je posebno istaknuto i od Inspektorata rada i Inspektorata zdravstva;

6. Na Kosovu ne postoji institucija za obuku koja bi profesionalno pripremala inspektore za inspeksijski rad;

7. Postoji nezadovoljstvo od direktorata za inspekcije na lokalnom nivou o centralizaciji inspektora sa lokalnog na centralni nivo. U tom aspektu, su istaknuti slučajevi kao što je Inspektorat tržišta koji prema Zakonu je deo Inspektorata tržišta na centralnom nivou i sanitarnih inspektora koji prema Zakonu su deo Agencije za hranu i veterinarstvo na centralnom nivou;

8. Postoji mešanje odgovornosti na inspeksijski rad između inspektora na centralnom nivou i direktorijata inspekcije na lokalnom nivou;

9. Mali broj inspektora na centralnom i lokalnom nivou;

10. Inspektori, posebno lokalni nivo, se slabo plaćaju i to sa koeficijentom 6 ili 280 evra (neto) mesečne plate;

11. Broj za kontaktiranje za primedbe građana nije funkcionalan u mnogim inspektoratima.

12. Zaključci

Inspektorati su posebni administrativni organi koji se staraju za sprovođenje zakona u praksi. Prema tome, njihova uloga je velika obzirom da postoji velik broj zakona kojima se uređuju društveni odnosi u mnogim oblastima, za čije se sprovođenje staraju inspektorati.

Na Kosovu, ne postoji jedinstveni pravni akt koji uređuje rad i organizovanje svih inspektorata. Svaki inspektorat ima svoju posebnu zakonsku osnovu i njihov rad i organizovanje je regulisano unutrašnjim pravnim aktima institucije u čijem sklopu funkcioniše.

Na Kosovu postoji preko 20 inspektorata raspodeljenih u raznim institucijama. U praksi, je potrebna njihova međusobna saradnja, ali obzirom da ne postoji pravni akt koji obavezuje, saradnja zavisi od volje rukovodioca inspektorata. Samo u nekoliko slučajeva saradnja između inspektorata je formalizovana memorandumom razumevanja. Ipak, u praksi su primećeni veliki problemi u saradnji.

Izuzev inspektora BSK-a, svi inspektori se smatraju civilnim službenicima i tretiraju se prema Zakonu o civilnoj službi. Najniža plata inspektora je ona sa koeficijentom 6 ili 308.85 evra bruto, dok najviša sa koeficijentom 20 ili 950.40 evro bruto. Nekoliko inspektora dobija nadoknadu za opasnost, ali ima slučajeva da inspektori osim osnovne plate dobijaju nadoknadu i iz „Fonda za kadrove.” Samo inspektorima ACA zbog specifika rada odobrena im je posebna šema koja im obezbeđuje više prihoda.

Iako je primarna uloga inspektorata staranje o sprovođenju zakona, a ne realizacija budžetskih prihoda, inspektorati indirektno utiču na povećanje prihoda za državu. U tom smislu, inspektori PAK-a, mogli bi dati najveći doprinos.

Obzirom, da inspektorati ne predstavljaju nezavisne organe, Kosovo još uvek nije razvilo neki mehanizam koji bi imao za fokus nadzor rada inspektorata. Nadzor inspektorata se vrši samo na hijerarhijskom nivou institucije u čijem sklopu funkcionišu. U praksi, to se realizuje putem redovnih i periodičnih izveštaja, koji više prikazuju statističke podatke nego što pokazuju efekat njihovog rada u sprovođenju zakona. Ohrabrujuća je činjenica da su tri parlamentarne komisije u svom planu rada za 2014 godinu obuhvatile i nadzor rada inspektorata iz svojih delokruga rada.

13. Bibliografija

- Defrim Gaši, Direktor odeljenja inspektorata, Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije, 29.10.2013, Priština.
- Florim Šabani, šefi sektora kontrole, Agencija za razvoj poljoprivrede, 01.11.2013, Priština.
- Ahmet Zejnullahu, izvršni načelnik Agencije šuma, 04.11.2013, Priština.
- Ilirjana Zymberaj, Drejtoresh e Inspektorat, Agencije hrane i veterine, 05.11.2013, Priština.
- Jahir Gashi, v.d. Glavni inspektor, Inspektorat rudarstva, Nezavisna komisija za rudnike i minerale, 13.11.2013, Priština.
- Muharrem Pozhegu, Glavni inspektor i Lebibe Haliti, predvodnica Sektora za pravna pitanja, Inspektorata tržišta, 14. 11.2013, Priština.
- Bedri Halimi, Glavni inspektor, Inspektorat životne sredine, 15.11.2013, Priština.
- Shemsi Hajrizi, V.d. Generalnog direktora administracije, Inspektorat korektivne službe, 18.11.2013, Priština.
- Ylber Topalli, Glavni inspektor, Inspektorat korektivne službe, 19.11.2013, Priština.
- Ismet Dervari i Mustafë Hyseni, Inspektori životne sredine, 22.11.2013, Priština.
- Kadri Kadrijaj, Direktor Inspektorata šuma, 29.11.2013, Priština.
- Ardita Baraku, Glavni inspektor, Inspektorat zdravstva, 02.12.2013, Priština.
- Basri Ibrahim, Glavni inspektor, izvršni organ inspektorata rada, 04.12.2013, Priština.
- Šerafedin Mumdzhiu, Udhëheqës, Inspektorat energetike, 06.12.2013, Priština.
- Baškim Jašari, Glavni i inspektor Tahir Morina, Inspektorat BSK-a, 10.12.2013, Priština.
- Čerkin Dukoli, Direktor odeljenja inspektorata i Hasan Ibraj, 10.12.2013, Priština.
- Jetulah Aliu, Direktor odeljenja za istragu i Arben Vrajolli, Direktor odeljenja inspekcije, Inspektorata policije 11.12.2013, Priština.

- Arianit Jakupi, Načelnik kosovske agencije za medicinske proizvode i Basri Rexha, Glavni inspektor, farmaceutski inspektorat za medicinske proizvode i opremu, 11.12.2013, Priština.
- Behdžet Haliti, generalni direktor, Poreske administracije Kosova, 11.12.2013, Priština.
- Vjolca Aliu, Direktor odeljenja za kulturno nasleđe Ministarstva za kulturu, omladinu i sport, 13.12.2013, Priština.
- Arben Mustafa, Glavni inspektor, Inspektorata agencije civilnog registra, 18.12.2013, Priština.
- Ahmet Fejza i Šaban Salihu, sektor istraga uzroka požara, Agencija za upravljanje emergencijama, 20.12.2013, Priština.
- Naim Hajra, Direktor opštinske inspekcije Mitrovica, 15.01.2013. god.
- Naim Ferati, Direktor direktorata opšte administracije, opština Uroševac, 16.01.2013, (telefonom).
- Valon Shefkiu, v.d. Direktor direktorata inspekcije, opština Gnjilane, 17.01.2013, Gnjilane.
- Bujar Nerjovaj, Direktor opštinske inspekcije, Fadil Hoxhaj, koordinator, opština Prizren, 20.01.2013. god.

13. Prilozi

Br.	Inspektorati	Pravna osnova	Institucija
1	Inspekcija za šume	Zakon br. 2003/3 o šumama Kosova, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 2004/29 i Zakonom br. 03/L-153.	Agencija za šume i Ministarstvo poljoprivrede...
2	Kancelarija glavnog inspektora (Agencija za upravljanje emergencijama)	Zakon br. 04/-L-027 za zaštitu od prirodnih i ostalih nepogoda	MUP
3	Inspektorat, Agencija civilnog registra	Administrativno uputstvo 18/2010 za organizovanje inspektorata ARC.	MUP
4	Inspektorat policije Kosova	Zakon br. 03/L-231 inspektoratu policije Kosova	MUP
5	Inspektorat farmacije, medicinskih proizvoda i opreme	Zakon br. 03/L-188 medicinskim proizvodima i oprem	Ministarstvo zdravstva
6	Inspektorat AHV	Zakon o hrani od 2009 i Pravilnik 01/2011 o organizovanju AHV	Agencija za hranu i veterinu Ured premijera
7	Inspekcija prosvete	Zakon br. 2004/37 o prosvetnoj inspekciji na Kosovu	Ministarstvo obrazovanja nauke i tehnologije
8	Inspektori civilnog autoriteta avijacije	Zakon br. 03/L-051 o civilnoj avijaciji	Civilni autoritet avijacije
9	Inspektorat energetike	Zakon br. 03/L-184 o energiju	Ministarstvo za ekonomski razvoj

Br. inspektora	Pravni status	Organizovanje	Plata prema koeficientu ¹
13	Civilni službenik	Centralni i regionalni nivo	Direktor 10 Inspektori 8 + 100 € za opasnost
12	Civilni službenik	Samo Centralni nivo	Inspektori 7 + 107 € za opasnost
6	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor 9 Inspektori 8 +107 € za opasnost
10	Civilni službenik	Centralni nivo	Načelnik, nivo sekretara Ministarstva Direktori 10 Inspektori 8 + 107 € za opasnost
9	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor i 10 Inspektori 8
164	Civilni službenik	Centralni i regionalni nivo	Direktor10 Inspektori 7.5 i8
48	Civilni službenik	Centralni i regionalni nivo	Glavni inspektor /direktor 10 Rukovodioci regionalnih kancelarija 9 Inspektori 8
12	Civilni službenik	Centralni nivo	Posebna šema
5	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor i 9 Inspektori 8

10	Inspektorat BSK-a	Administrativno uputstvo br. 02/2010 o zadacima i odgovornostima Inspektorata BSK-a	Bezbednosne snage Kosova
11	Inspektorat rudarstva	Zakon br. 03/L-163 o rudnicima i mineralima i Zakon br. 04/L-158 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-163 o rudnicima i mineralima	Ministarstvo za ekonomski razvoj
12	Inspektorat Ministarstva infrastrukture	AU 2004/1 o organu inspektorata	Ministarstvo infrastrukture
13	Inspektorat životne sredine	Zakon br. 03/L-05 o zaštiti životne sredine	Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja
14	Izvršni organ Inspektorata rada	Zakon br. 2002/9 o Inspektoratu rada na Kosovu, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 2008/03-L017	Ministarstvo za rad i socijalno staranje
15	Inspektorat za nadzor korektivnih institucija	Zakon br. 04/L-149 o izvršenju krivičnih sankcija.	Ministarstvo pravde
16	Inspektorat tržišta	Zakon br. 03/L-181 o Inspektoratu i nadzoru tržišta, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-186	Ministarstvo trgovine i industrije
17	Inspektorat zdravstva	Zakon br. 2006/02-L-38 o Inspektoratu zdravstva	Ministarstvo zdravstva
18	Inspektori poreske administracije	Zakon br. 03/L-222 o poreskoj administraciji i procedurama	Poreska administracija Kosova, Ministarstvo finansija

1 Bruto plate, prema koeficijentima su: 6 – 308.85, 7 – 356.04, 7.5 – 378.92, 8 – 401.80, 8.5 – 426.11, 9 – 448.99, 10 – 496.18, koeficijent 20 – 950.40.

5	Vojna lica i civilni službenici	Centralni nivo	N/A
11	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor 10 Inspektori 8
19	Civilni službenik	Centralni nivo	Direktor 10 Rukovodioci odeljenja 9 Inspektori 7
14	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor 10 Inspektori 8
50	Civilni službenik	Centralni i lokalni nivo	Glavni inspektori 20 Kordinator regija 9 Inspektori 8
5	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor 10 Inspektori 8 + 107 za opasnost
82	Civilni službenik	Centralni i regionalni nivo	Glavni inspektor i 10 Regionalni rukovodioci 9 Inspektori, koeficijent 6, 7 i 8
8	Civilni službenik	Centralni nivo	Glavni inspektor i 10 Inspektori 7 Glavni inspektor 6 i inspektori dobiju dodatak za opasnost
300	Civilni službenik	Centralni i regionalni nivo	Inspektori II stepena 7,5 Inspektori I stepena 7.5 + 200 za opasnost

Institut GAP je Think-Tank osnovan oktobra 2007. Glavni cilj GAP-a je da privlači profesionalce kako bi se stvorila sredina za razvoj i profesionalno istraživanje, koji se nađe u sličnim državnim institutima zapadnih zemalja. GAP pruža mogućnost Kosovarima za istraživanja, razvoj i sprovođenje projekata u cilju unapređivanja kosovskog društva. Prioritet za ovaj Institut je mobilizacija profesionalaca u adresiranju ekonomskih, političkih i socijalnih izazova zemlje. Glavni ciljevi GAP-a su da popuni praznine između vlade i građana, kao i između problema i rešenja.

Institut za Napredne Studije
GAP je podržan od strane:

Ova analiza je podržan od strane:

Objavljivanje ovog izveštaja omogućeno je uz podršku Ambasade Velike Britanije u Prištini.
Mišljenja, zaključci i preporuke izneti su odgovornost GAP-a i ne odražavaju nužno stavove donatora.

